GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., insercyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz piérwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 207. Wtorek 9. Września 1851. Rok gazecie 40.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiédeń, 2. września. Dnia 3. września wyjdzie w c. k. nadwornéj i rządowéj drukarni w Wiédniu i będzie rozesłany LV. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tak w pojedyńczem niemieckiém, jakotéż we wszystkich *dziewięciu podwójnych wydaniach:*

Zeszyt ten zawiéra pod

Nr. 198. Rozporządzenie ministeryum finansów z d. 4. sierpnia 1851 względem należytości od dekretów płatniczych (Zahlungsauflage) sądu wekslowego.

Nr. 199. Rozporządzenie ministeryum sprawiedliwości z d. 21. sierpnia 1851 na mocy najwyż. postanowienia z d. 16. sierpnia 1851, którem przyzwolono przyjmowanie bezpłatnych auskultantów przy władzach sądowych.

Nr. 200. Rozporządzenie ministeryum nauk publicznych z d. 22. sierpnia 1851 postanawiające warunki, pod któremi słuchacze jurydyczno-politycznego fakultetu korzystający z uwolnienia od ósmego semestru, mogą i nadal pobiérać posiadane dotychczas stypendia lub fundacye.

Nr. 201. Rozporządzenie ministra finansów z d. 26. sierpnia 1851, którem nakazano ściągnięcie pewnéj monety zdawkowéj.

Sprawy krajowe.

(O stanie żniw tegorocznych w obwodzie Kołomyjskim i w księstwie Bukowińskiem.)

Kołomya, 29. sierpnia. Według spostrzeżeń i zdania znających się na wiejskiem gospodarstwie, należą tegoroczne żniwa do lepszych, tak co do zboża ozimego i jarego, jako i co do owoców strączkowych. Z 1go morga i z wysiewu 1go korca zebrano w przecięciu:

Pszenicy	10 — 15 kóp	z omłotem	5 ćwierci z kopy
Jęczmienia	10 — 12 „	„	5 „ „
Żyta	8 — 10 „	„	jednego korca „
Owsa	10 — 12 „	„	dwóch korcy „

Owoców strączkowych jeszcze nie zebrano z pola, lecz i te zrodziły dobrze, i przy stałéj pogodzie obiecują plon obfity.

Od klęski gradobicia wolne były okolice tutejsze prawie zupełnie w tym roku, a powódź i słotne powietrze jakie przypadło na początku żniw, nie wyrządziły znacznéj w ogóle szkody. Jakoż żniwa tegoroczne byłyby wypadły daleko pomyślniéj, gdyby nie taki brak rąk roboczych, jaki się tutaj dał uczuć.

W tutejszym obwodzie uprawiają wiele kukurudzy, która tego roku nie najlepiéj zrodziła, mimo to jednak spodziewać się można średniego zbioru.

Wczesne kartofle gniją wszędzie bez wyjątku. Późniejsze wolne są jeszcze od téj zarazy, lecz mają smak wodnisty, a nać ich zwiędła przed czasem, zaczem również nie dadzą się konserwować. Zresztą w obwodzie tym wysadzono w roku bieżącym nie wiele kartofli.

Czerniowce, 30. sierpnia. Po ciągłych prawie deszczach ustaliła się już od kilka tygodni pogoda, i spodziewają się żniw pomyślnych. Zbiór siana jest bardzo dobry, pszenica i żyto zrodziły obficie, jęczmień dobrze, owies niezgorzej; kukurudza ucierpiała była wprawdzie z początku od słoty, lecz późniéj się poprawiła i zrodziła dość obficie. Owoców strączkowych — oprócz kukurudzy — uprawiają na Bukowinie nie wiele, lecz i te się tego roku udały dobrze. Sadowina zrodziła tego roku obficie, a chociaż na wiosnę drzewa były pełne robactwa, jednak deszcz późniejszy i chłodne powietrze posłużyły właśnie do wytępienia tego owadu; drzewa owocowe zaczęły znów kwitnąć i zrodziły gęsto. Wszelakoż owoce te są robaczliwe więcéj niż zwykle. Ogrodowina udała się dobrze. — Zgniła zaraza na kartofle okazała się znowu w dość znacznym stopniu, i nie spodziewać się pomyślnego ich zbioru, jeźli najbliższe dwa miesiące nie będą ciepłe i pogodne.

(Litogr. „kor. austr." o rozporządzeniu ministeryum finansów względem ściągnięcia zdawkowéj monety.)

Wiédeń, 3. września. Wydany dziś dziennik ustaw państwa zawiera rozporządzenie ministeryum finansów z dnia 26go sierpnia, obowiązujące dla wszystkich krajów koronnych, mocą którego nakazane jest ściągnienie niektórej monety zdawkowéj. Główne postanowienia są następujące: Zdawkowa moneta miedziana po 1, ½ i ¼ kr. nosząca cechę r. 1816, tudzież bita według tego samego systemu w r. 1848 moneta dwukrajcarowa ściągnięte zostaną z końcem r. 1852 z obiegu we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem królestwa lombardzko-weneckiego. Przyczyna tego rozporządzenia leży poczęści w tém, że teraz w owych krajach koronnych monarchyi, z wyjątkiem Włoch puszczono w obieg miedzianą monetę zdawkową w pomienionych kwotach według wygodniejszego i korzystniejszego systemu. Zdarzało się częstokroć w mniejszym obrocie, że krajcarówki nowszego gatunku nierozróżniano od ½ krajcarówek, oprócz tego musianoby także cel zaprowadzenia nowego systemu uważać za chybiony, gdyż do pewnego terminu nieoznaczono wyłączne jego używanie.

Oprócz tego postanowiono wyraźnie w §. 4. rzeczonego rozporządzenia, aby bita według nowego systemu moneta miedziana po 3, 2, 1, ½ i ¼ krajcara z rokiem 1851 tymczasowo w królestwie lombardzko-weneckiem wykluczoną była z obiegu. — Przyczyną tego postanowienia jest głównie życzenie, aby ile możności usunąć agiotowanie monetą zdawkową, które pomimo wyrzeczonego w zeszłym roku zakazu jednak zawsze jeszcze w ukryciu kredyt publiczny podkopuje. Gdyby bowiem ten sam gatunek miedzianéj monety zdawkowéj został we Włoszech, gdzie waluta niebawem sprowadzona będzie zupełnie na złoto i śrebro, co i w innych krajach koronnych, gdzie jeszcze istnieje agio na złoto i śrebro, natedy trudnoby było przeszkodzić aby pewni spekulanci tutaj niezakupywali monety miedzianéj aby za nią dostać śrebro w terytoryum weneckiem. Jasną jest rzeczą, że chociażby te sumy były niebardzo znaczne, jednakże zawsze czućby się dał tutaj brak monety zdawkowéj. Wiadomo oprócz tego, że z kilku miast nadmorskich wybrzeża nie włoskiego cesarstwa austryackiego bardzo często przesełano monetę miedzianą na targowice lombardzko-weneckie dla uiszczenia drobniejszych zobowiązań płatniczych. Transport monety miedzianéj na morzu niepodlegał wielkim trudnościom, a przy wypłacie można było pominąć agio. Temu ubytkowi zapobiegnie się teraz skutecznie.

Według ustępu 3go rozporządzenia w mowie będącego mają śrebrne zdawkowe monety po 6 kr. m. k. z r. 1848 i 1849, które najwyższem postanowieniem pierwotnie tylko dla niewłoskich krajów koronnych przeznaczone były ale się późniéj także i tam wkradły, także i w Wenecyi i Lombardyi a to już z końcem grudnia r. b. 1851 być wyciągnięte z obiegu.

To postanowienie powzięto również z przyczyny agiotowania tym gatunkiem pieniędzy. Ponieważ bowiem rzeczona moneta po 6 krajcarów bita była z mniejszą ilością czystego śrebra aniżeli potrzeba do zwykłéj śrebrnéj monety, puszczano ją przeto do królestwa lombardzko-weneckiego, aby tam zato dostać złoto albo śrebro bite z należytą ilością czystego kruszcu. Z początku niemożna było ani przewidzieć, ani suponować, aby ludność w królestwie lombardzko-weneckiem dobrowolnie przyjmowała i w tamtejszy obieg puszczała rodzaj śrebrnéj zdawkowéj monety, nie odpowiadającéj nominalnéj wartości.

Przy wstręcie téj ludności od wszelkiego rodzaju znaków kredytowych niemożna się było spodziewać podobnego rezultatu. Ale ponieważ mimo to rezultat ten nastąpił, a odpływ śrebrnéj zdawkowéj monety przeznaczonéj dla niewłoskich krajów koronnych tak wielkim się tam okazał, iż cel jéj zaprowadzenia w innych krajach koronnych poczęści jest chybiony, okazało się przeto rzeczą pożyteczną i stósowną ściągnąć tam z prawnego obiegu rzeczoną śrebrną monetę zdawkową i sprowadzić ją zwolna w owe kanały, dla których pierwotnie była przeznaczona. *(L. k. a.)*

(Przybycie Jego Mości Króla Prus do Ischl.)

Z Ischl donoszą: W niedzielę o godz. 2½ z południa przybył do Ischl Jego Mość król Prus w towarzystwie Jéj Mości królowy. Jego Ces. Mość wyjechał naprzeciw Nim aż do Strobel w towarzystwie p. jenerał-adjutanta hrabiego Grünne, gdzie wzajemne powitania obudwu Monarchów w najserdeczniejszy sposób się odbyły. Jego Mość Cesarz był w uniformie pruskiego, a król pruski w uniformie austryackiego pułkownika. Po przybyciu do Ischl udali się natychmiast obadwaj Monarchowie do apartamentów Jego Ces. Mości, gdzie Ich przyjmowali obadwaj pp. prezydenci ministrów, książę Schwarzenberg i baron Manteuffel, p. jenerał Rochow i liczne grono wysokiéj szlachty. Tego samego dnia jeszcze udał się Jego Mość król pruski z wizytą do apartamentów Ich cesarzew. Mości, Arcyksięcia Fran̈ciszka Karola i Arcyksiężny Zofii. — Jego Mości kró-

lowi pruskiemu towarzyszą w podróży: pierwszy szambelan i minister państwa hrabia Stolberg; fliegeladjutant pułkownik Schoeller; podpułkownik hrabia Blumenthal; major Manteuffel; marszałek dworu hrabia Keller, tajny radzca Illaire i lekarz przyboczny Grimm. Dostojny gość ten wyprosił sobie wszelkie uroczyste przyjęcie wojskowe. — Podług dzisiejszych wiadomości z Ischl naznaczony został wyjazd Ich król. pruskich Mości na jutro (na środę). Jego Mość Cesarz zabawi 4go w Ischl a 5go przybędzie napowrót do Schoenbrunnu. Jak słychać zostanie zajęty obóz ćwiczeń wojskowych na Marchfeld z dniem 9tym b. m., poczem będzie Jego Ces. Mość przez trzy dni go lustrować. Podróż Jego Cesarskiéj Mości do Werony nastąpi na dniu 14tym b. m. przez Tryest i Wenecyę, a bytność Monarchy w Lombardyi potrwa dni 14ście. Wielkie manewry 6go i 7go korpusu armii zaczną się pod Somma, ztamtąd postąpią w kierunku północnym i skończą się bitwą wodną na jeziorze di Garda, którą stoczy ustawiona tam flotyla parowa. Powrót Monarchy nastąpi znowu przez Wenecyę i Tryest. *(Austr.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 3. września. Rzecz godna uwagi, pisze *L. Z. C.*, że jak słychać miała tu nadejść nota z Turynu, w której upewniają, że przeciw znajdującym się tam wychodźcom przedsięwzięto ostre środki.

— Między Austryą i Prusami rozpoczęto negocyacye względem zniesienia istnącego jeszcze w niektórych miejscach pogranicznych mieszanego zwierzchnictwa udzielnego, które mianowicie w okręgu Jaegerndorfskim utrudnia sądownictwo. Dla uchylenia więc tych niedogodności, postanowiono miejsca te poddać całkiem pod prawa austryackie.

— Upewniają, pisze *L. Z. C.*, że miejsce dotychczasowej rady państwa zastąpić ma senat państwa, składający się ze znakomitości wszystkich krajów koronnych. Bliższych w tej mierze wiadomości i wydania nowych przepisów spodziewają się zaraz po powrocie J. M. Cesarza z Werony.

— Koszta zarządu wynikające z przedsięwziętego dzieła abolicyi gruntowej w niektórych prowincyach, wynoszą według przedłożenia finansowego na rok 1851 sumę roczną 1,025,159 złr. śrebr. Łącznie z Galicyą, Węgrami, Siedmiogrodem itd. powiększą się koszta tej operacyi odpowiednio stosunkom ludności, wszelakoż zapewne nie wyżej nad 1,800,000 złr. śrebr.

— O wypłatach przypadających ze strony rządu austryackiego dla Rosyi za wyprawę wojskową do Węgier roku 1849, podawały rozmaite dzienniki zagraniczne fałszywe nie raz data. Możemy w tej mierze przytoczyć wiarogodne szczegóły. Na mocy umowy 10. czerwca (28. maja) wypłacić ma Austrya na rzecz Rosyi kwotę 3,683,236 rubli $96^1/_2$ kopijek, czyli 5,666,518 złr. $24^5/_{13}$ kr. śrebr. Z tego wybiera Rosya 683,236 rubli $96^1/_2$ kop., czyli 1,051,133 złr. śrebr. solą austryacką, a 3,000,000 rubli czyli 4,615,384 złr. $36^{12}/_{13}$ kr. wraz z procentami po 5 liczącemi się od 31. lipca 1850, otrzyma gotówką w trzech rocznych ratach. Pierwsza rata w kwocie 1,500,000 rubli, czyli 1,769,230 złr. m. k. zapadła 31. lipca r. b. Same te już liczby dowodzą bezinteresowność, z jaką rząd rosyjski przyszedł w pomoc Austryi w owej chwili ucisku i przyczynił się do przytłumienia złowrogiej insurekcyi madjarskiej.

— Stosownie do uchwały sejmu związkowego z 27. kwietnia 1843 rozpisano według rozkładu matrykularnego na szczególne państwa związku niemieckiego sumę 18,123,183 fl. (stopy 24reńskowej) na potrzeby odbudowania twierdz związkowych Ulmu i Rastadtu, która ma być w dziesięcio-rocznych ratach spłacona. W zadośćczynieniu więc powyższej uchwale miała Austrya w tym roku wypłacić dziewiątą część w kwocie 474,754 fl. (według stopy 20reńskowej). Oprócz tego wypadała na Austryę także jako dodatek matrykularny suma 35,015 złr. m. k. na utrzymanie twierdz związkowych Moguncyi i Luxenburga.

— J. M. Cesarzowa Marya Anna wraca z podróży włoskiej, i co chwila spodziewają się Jej przybycia w Schönbrunie.

— Północno-amerykańskie dzienniki donoszą, że gminy tamtejsze przygotowują adres do J. M. Cesarza, dla przesłania podzięki nawet z tak oddalonych stron za nadane kościołowi katolickiemu roku zeszłego swobody i przywrócenie samoistności jego.

— J. M. król pruski przybędzie tu dnia jutrzejszego z J. M. Cesarzem, gdzie zapewne zabawi do dni 10ciu. Królowa pruska i Jej cesarzew. Mość arcyksiężna Zofia opuszczają 10. b. m. Ischl, i zaraz na drugi dzień po swoim ztamtąd odjeździe przybyć mają do Wiédnia.

— Słychać, że król pruski przytomny będzie na manewrach wojskowych w obozie pod „Marchfeld."

— Książę i księżna Bordeaux opuścić mają temi dniami Frohsdorf, i zamiast do Wiesbaden (jak potąd sądzono) udać się na mieszkanie do Wenecyi.

— *L. Z. C.* donosi: Wkrótce wyjść ma z ministeryum handlu ściślejsze rozporządzenie względem porządku targowego. Według tego będą sprzedający obowiązani wykazać się świadectwem od zwierzchności, jako dostawione przez nich przedmioty są rzeczywiście własnego ich wyrobu. Ci, którzy zakupują żywność po wsiach i zwożą je na targ wiédeński, mają opłacać podatek zarobkowy, lecz utraciliby licencyę handlową zupełnie, jeżliby przeznaczone na sprzedaż towary zakupywali w Wiédniu. Według nowych w tym względzie przepisów nie mają podobni przekupnie doznawać żadnych przeszkód, natomiast jednak zakazuje się im jak najostrzej zakupywać żywność w Wiédniu, i trudnić się tego rodzaju przekupstwem, które zupełnie jest wzbronione. Spodziewać się przeto można wkrótce zniżenia cen żywności, zwłaszcza, że żywność w Wiédniu podrożała tylko przez niesumienne zabiegi zajmujących się przekupstwem.

— Dla nakazanego sporządzenia kilku bander honorowych utrzymują, że wkrótce nastąpi obdzielenie podobnemi dekoracyami. Pomienione bandery sporządzone są z jedwabnej materyi, i noszą na środku ces. austr. orła. Po stronie odwrotnej znajduje się cesarskie godło: „Viribus unitis." Obok orła umieszczone są złotem tkane wyrazy: „Fortitudini navali" lub „Merito navali."

— Obliczenie kosztów okupacyjnego korpusu w Toskanii już ukończone, a należytość w tej mierze wypłacona będzie bezpośrednio Austryi. Obliczenie odbyło się według sporządzonych ze strony austryackiej tabel co do numerycznej siły korpusów w rozmaitych epokach, a mianowicie od dnia wkroczenia wojsk austryackich aż do wymiany ratyfikacyi obopólnej względem okupacyi umowy. *(Lloyd)*

(Sprostowanie mylnéj wiadomości.)

Wiédeń, 2. września. Gazeta Preszburgska podała w numerze 176. z 30. lipca r. b. umieszczoną w wyjątku także w jednym z dzienników Wiédeńskich korespondencyę z Felegyhaza, w której użalano się na trudności, jakie okręgowa dyrekcya finansowa w Szegedynie robiła niektórym do uprawy tytoniu zgłaszającym się wieśniakom.

Jak się dowiadujemy z wiarogodnego źródła, są podane w tym artykule data po największéj części bezzasadne. Albowiem nietylko nierobiono żadnych trudności ze strony wspomnionéj dyrekcyi finansowéj zgłaszającym się do uprawy tytoniu wieśniakom, lecz owszem starano się warunki przywiązane do uprawy tytoniu ile możności ułatwić i zezwalano nawet na częściowe wyjątki z postanowień ces. patentu o zaprowadzeniu monopolu tabaki i tytoniu w Węgrzech. Rząd daje plantatorom tytoniu, jeżli proszą o to, stosowne forszusy pieniężne i użycza im wszelkiéj pomocy, na jaką zezwalają tylko istniejące w tym względzie przepisy.

Używanie stęplu ograniczone jest prawnie na bardzo rzadkie tylko wypadki, a to co utrzymuje wspomniona korespondencya, że tylko tym dozwalają uprawiać tytoń, którzy są w stanie grunt przeznaczony na to otoczyć *murem*, jest czczym wymysłym tylko, ponieważ wyż wspomniony patent cesarski w §. 56. lit. d. wymaga tylko, aby grunt taki opatrzony był ogrodzeniem sporządzonem w sposób *zwyczajny w kraju*, do czego też starano się wszędzie zastosować jak najściślej.

Zresztą nie wydarzały się nawet w okręgu Szegedyńskiej dyrekcyi finansowej żadne skargi na trudności robione plantatorom tytoniu; uprawa tytoniu jest tam dość obfita, a lud wiejski nie używa do tego żadnej innej rozsady, prócz surogatu tytoniu. *(L. k. a.)*

(Kurs wiédeński z 6. września 1851.)

Obligacye długu państwa 5% — 96; $4^1/_2$% — $83^3/_8$; 4% — — 4% z r. 1850 — ; $2^1/_2$% — ; wylosowane 4% —. Losy z r. 1834 — — ; z roku 1839 — —.. Wiéd. miejsko bank. $2^1/_2$% —. Akcye bankowe — —. Akcye kolei północ. 1515. Glognickiej kolei żelaznéj —. Odenburgskie —. Budwejskie —. Dunajskiej żeglugi parow. 549. Lloyd —.

Ameryka.

(Punkta nacyonalno-ekonomiczne z poselstwa prezydenta republiki Chili.)

Valparaiso. Tegoroczna sesya kongresu chilijskiego zaczęła się z dniem 1. czerwca. Z poselstwa prezydenta republiki, odczytanego przy téj sposobności, podajemy następujące punkta nacyonalno-ekonomiczne: Budowla dwóch kolei żelaznych, Santiago-Valparaiso i Valparaiso-Copiapo ma się wkrótce rozpocząć. — Pod względem pierwszej mianowana została komisya dla obmyślenia najłatwiejszego i najkorzystniejszego sposobu do zebrania środków pieniężnych i zdania rządowi sprawy o tem. Dla otworzenia gotowej już kolei Valparaiso-Copiapo nadeszły ze Stanów zjednoczonych do Copiapo dwa okręta z lokomotywami i wagonami. Między Valparaiso (główną zatoką republiki) i archipelagiem chilijskim istnieje od 1go marca peryodyczna komunikacya za pomocą żeglugi parowej, którą na przyszły rok utrzymywać będą dwa statki parowe. Dochody państwa w Chili wynosiły w roku 1850 w okrągłej liczbie 4,334,000 piastrów; wydatki 3,610,000 piastrów włącznie z suma 300,438 piastrów, którą wypłacono Anglii jako procent od angielsko-chilijskiej pożyczki. Zatem pokazuje się w finansach chilijskich roczna przewyżka 723,000 piastrów w okrągłej sumie. *(G. Pr.)*

Francya.

(Poczta francuska z d. 29. i 30. sierpnia.)

Paryż, 29. sierpnia. Do ogłoszonych już wniosków kilku rad jeneralnych względem rewizyi konstytucyi przyłączyło się teraz ośm nowych, a mianowicie z departamentów: Aube, niższy Ren, Orne, Loiret, Ain, Marne, Indre et Loire i Vogesy. Wszystkie te departamenta żądają całkowitej zmiany konstytucyi, i to jak niektóre dodają „w najkrótszym czasie." Rada jeneralna Vogezów wyrzekła oprócz tego życzenie, aby wybory szefa rządu i reprezentacyi narodu ile możności jak najpóźniéj po sobie nastąpiły.

— Wczoraj doręczył rosyjski minister, Kisseleff, francuskiemu ministrowi spraw zewnętrznych, panu Baroche, notę ściągającą się do świętych miejsc w Palestynie.

— Zapas gotówki banku francuskiego pomnożył się w Paryżu znowu o $4^1/_2$ mil., a w bankach filialnych o $1^1/_4$ więc razem o $5^3/_4$ milionów. Diskonto powiększyło się w Paryżu o $1^1/_4$ mil., a na prowincyi zmniejszyło się o $2^1/_4$ mil. — Znajdujące się w obiegu banknoty pomnożyły się w Paryżu o 1 milion, a na prowincyi uszczu-

płaty o $^1/_2$ miliona. Bieżący rachunek skarbu, teraz 121,480,427 fr., powiększył się o $3^1/_4$ miliona. Cały zapas gotówki wynosi teraz $613^1/_4$ mil. a znajdujące się w obiegu banknoty $537^1/_2$ milionów.

— 30. sierpnia. O wyroku sądu wojennego w sprawie komplotu lugduńskiego dowiadujemy się teraz następujących szczegółów bliższych: Dla wszystkich obżałowanych ułożono następujące pytania: 1) Czy obżałowany miał udział w komplocie utworzonym w Lugdunie i mającym na celu obalenie lub zmianę rządu republiki? 2) Czyli komplot ten poprzedziły jakie czyny przygotowujące wykonanie jego? 3) Czy miał udział w komplocie utworzonym w Lugdunie, którego celem było podburzać do wojny domowej przez uzbrajanie obywateli lub wzywanie ich, aby się uzbrajali? 4) Czy poprzedziły komplot ten jakie czyny przygotowujące wykonanie jego? 5) Czy miał udział w jakiem towarzystwie tajnem? — Co do obżałowanego Gent wniesiono jeszcze następujące pytanie: Czy był obżałowany Gent głową komplotu? — Z pomiędzy obżałowanych skazani zostali: 7 na deportacyę, 1 na 15letnie, 8 na 10letnie, 10 na 5letnie, 6 na 2letnie, 3 na jednoroczne a 2 na 6miesięczne więzienie; 14stu zaś obżałowanych, z których 2 uciekło, puszczono na wolność. — Nadto skazano wszystkich 37 solidarnie na zapłacenie kosztów procesu. —

— Drukarz i nakładca ilustrowanej historyi rewolucyi lutowej w Darrans zostali skazani: pierwszy na karę pieniężną 6000 a drugi 1000 franków za to, że nie na każdym egzemplarzu wyciśnięto nazwisko litografa.

— Dziś zrana zaszły liczne aresztacye w Paryżu.

— Za kilka dni odejdzie ztąd do Kalifornii pierwszy transport emigrantów złotej loteryi.

— *Gazette des tribunaux* zawiéra wiadomość z Lugdunu, że po ogłoszeniu wyroku znaczna siła zbrojna zgromadzona była w pałacu sprawiedliwości, gdzie też przez całą noc biwoakowała. Spokojność nigdzie niebyła zakłócona. Wszyscy skondemnowani będą apelować. *(P. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Paryż, 31. sierpnia. Znowu oświadczyło się 10 rad jeneralnych departamentów Loiret, Eurae, Loire, Pas de Calais, Creuse, Calvados, Korsyki, Meuse, Charente, Sekwany i Oise za rewizyą.

Zbiegów politycznych w Piemoncie uwiadomiono urzędownie, że pod utratą prawa przytułku mają się zaopatrzyć w kartę pobytu i że przyzwolone im miesięczne wsparcia będą im wypłacone po wizowaniu karty pobytu. *(P. St. A.)*

Szwajcarya.

(Litogr. „koresp. austr." o agitacyi rewolucyjnej w Szwajcaryi.)

Od czasu, jak kwestya niemiecka w późnéj jesieni roku zeszłego nowy kierunek wzięła, odwróciła się uwaga publiczna prawie całkiem od stosunków Szwajcaryi. A zresztą okazywały tamtejsze władze publiczne w niejednym względzie szczérą chęć, dla zaspokojenia wszystkich interesowanych mocarstw kontynentu położyć koniec wichrzeniom partyi rewolucyjnéj w tym kraju. Wszelako w najnowszych czasach objawiły się znowu rozmaite symptomata, które dowodzą wyraźnie, że radykalizm szwajcarski niemyśli wcale zachowywać się spokojnie. Rozmaite robione tam przygotowania, zapowiadają ważne wypadki na przyszłość. Jestto na każdy sposób wypadkiem wzniecającym podejrzenie, że właśnie najzacietsi przewódzcy rewolucyi w zgromadzeniu narodowém nalegają na powiększenie stanu czynnéj armii szwajcarskiéj i w ogóle na rozmaite ulepszenia wojskowe. Jak przedtém przywiązywali ci panowie szczególniejszą wagę do tego, aby dzielność i doskonałość szwajcarskiéj siły zbrojnéj w jak najkorzystniejszém świetle wystawiać, tak teraz znowu starają się wszyscy na wyścigi przedstawiać jak najdobitniéj nędzny stan armii. Inną nierównie niebezpieczniejszą okolicznością jest panująca w kantonie Berny i przez radykalistów bardzo gorliwie podsycana agitacya. Jestto ruch co do istoty swéj socyalistycznego rodzaju, wymierzony w interesie klas nic nieposiadających na zrabowanie majątku komunalnego i wycieńczenie takzwanych patrycyuszów przez podatki progresyjne. Zamiarem jego jest obalić słaby lecz rzetelny i dobrze myślący rząd berneński, aby najważniejszy kanton Szwajcaryi wciągnąć do wielkiéj, z planu wywołanéj agitacyi rewolucyjnéj i uzyskać przezto obszerniejsze pole dla planów i przedsięwzięć propagandy ultrademokratycznéj. Jakoż niedawno temu wypadły tam 4 wybory kompletujące do rady wielkiéj stanowczo na stronę radykalistów. W obec tych usiłowań jednakże niedzają się zapewnienia a po części i czynności rady federacyjnéj i centralnych władz szwajcarskich nastręczać bynajmniéj tak dostatecznéj gwarancyi, jakiéjby właśnie teraz życzyć sobie wypadało. Wypadki w latach rewolucyjnych 1848 i 1849, jawne wówczas popierania rewolucyjnych ruchów w Niemczech i we Włoszech, nakoniec nieprzyjaźna polityka, która w wielu kantonach występuje ciągle przeciw lepszym żywiołom konserwacyjnym, każą się domyślać, czego za nowym wybuchem z téj strony spodziewaćby się można. Zwycięztwo, które w zeszłym roku odniosła partya konserwacyjna w Bernie ze zgrozą radykalistów, popsuła niespodzianie rachubę nietylko szwajcarskiéj ale całéj europejskiéj demagogii. Teraz więc zaczęto wszelkiemi siłami pracować nad zatarciem téj nieprzyjemnéj klęski. Pomiędzy innémi wiadomo już prawie z pewnością, że przy sposobności festynu strzelców federacyjnych w Genewie uchwalono na zgromadzeniu tajném obalenie rządu berneńskiego i usilne popieranie powszechnéj rewolucyi europejskiéj. Przytém wszystkiém zaś niepodobna było niespostrzedz tego, że młody Peel, który bynajmniéj niewstępuje w ślady swego wielkiego ojca, i jeszcze dawniejszémi laty pomimo dyplomatycznego stanowiska swego w Szwajcaryi okazywał szczególniejszą skłonność do usiłowań radykalnych, znowu tam wystąpił na scenę. Jeszcze niezapomniano o téj roli, którą wspomniony Peel odegrał niegdyś w niższéj izbie angielskiéj, gdzie nieraz pociskami cierpkiéj obelgi dokuczał naturalnym przeciwnikom radykalizmu szwajcarskiego.

Niemamy zwyczaju, pisze *litogr. korosp. austr.*, przywiązywać wielką wagę do nieznacznych i przypadkowych wydarzeń. Lecz jeżli wypadki wynikają i schodzą się z planu tak jak w tym razie, natenczas jestto obowiązkiem konserwacyjnych partyi i rządów mieć się na baczności, a my pragniemy tylko, aby dobry sposób myślenia i poszanowanie prawa narodów w Szwajcaryi były dość silne do stawienia czoła tym szalonym zabiegom, któreby narazić mogły na niebezpieczeństwo spokój państw sąsiednich, i aby wszelki powód do smutnych zatargów skutecznie usunąć zdołały. *(L. k. a.)*

(Dyskusye w radzie narodowéj Berneńskiéj.)

Berna, 27. sierpnia. Wczoraj dyskutowała rada narodowa nad kwestą cłową w sprawie z Niemcami i uchwaliła: 1) Rada federacyjna upoważniona jest wejść znowu w układy z południowo-niemieckiemi państwami w sposób należyty. 2) Gdyby te układy nie odniosły pożądanego skutku, a zatem rzeczy pozostały *in statu quo*, natedy poleca się radzie federacyjnéj zrobić użytek z art. 33. ustawy cłowéj (t. j. zaprowadzić stosowne podwyższenia pozycyi taryfy). Uchwałę tę powzięto większością 33 głosów przeciw 31.

— 28. sierpnia. Na wczorajszém posiedzeniu rady narodowéj oznajmiła rada stanu, że przystąpiła do uchwały rady narodowéj względem wątpliwości cłowych z państwami południowo-niemieckiémi należącémi do związku cłowego, przezco ta uchwała staje się teraz obowiązująca. *(P. Z.)*

Włochy.

(Negocyacye z Austryą względem konwencyi handlowéj. — Czynności kongresu sanitarnego w Paryżu. — Podróż Króla.)

Turyn, 29. sierpnia. Rozpoczęte z Austryą negocyacye względem zawarcia konwencyi handlowéj idą bardzo zwolna, ku wielkiemu nieukontentowaniu naszego stanu kupieckiego. Winę opóźnienia tego nie można przypisać Austryi, lecz jedynie tylko naszemu ministerstwu — które już od dawniejszego czasu odbywa feryе na wsi, a mianowicie panu d'Azeglio. Tymczasem przekonanie o znacznych korzyściach z ściślejszych związków handlowych z Austryą utrwala się coraz mocniéj w interesowanych, i spodziewać się, że gabinet nasz zajmie się tą sprawą z większą niż potąd gorliwością, zwłaszcza przy takiéj ze strony Austryi gotowości.

O czynnościach kongresu sanitarnego w Paryżu otrzymano nareszcie stanowczą wiadomość. Wszystko cokolwiek tylko nadejdzie z Lewanty, wolny mieć będzie odtąd wstęp do portów śródziemnego morza, jeżli tylko okręta wykażą się zaświadczeniem zdrowia. Wypadek ten przyniesie nieobliczone korzyści tak dla podróżnych jakoteż i dla towarów, a że okoliczność tę uznano na kongresie jednomyślnie, zaczem nie wątpić, że i dalsze potrzebne reformy w téj mierze wkrótce już nastąpią.

Dzień wyjazdu Króla na prowincyę nie jest jeszcze z pewnością oznaczony, tymczasem jednak przygotowują się do uroczystego przyjęcia J. M. Króla wszędzie, gdzie tylko spodziewają się Jego przybycia. *(Lloyd.)*

(Król spodziewany w Genuy.)

Genua, 22. sierpnia. Główną nowością dnia dzisiejszego jest urzędowe uwiadomienie, nadeszłe z Turynu do tutejszéj rady municypalnéj o bliskiem przybyciu Króla do Genuy. Rada municypalna wotowała wczoraj 3000 lire na uroczystości przyjęcia, iluminacye itp. Syndyk wezwie zapewne mieszkańców do powszechnéj iluminacyi. Dzień przybycia króla niezdaje się być dotąd oznaczonym, mimo to zapewniają, że minister handlu — którego król w dowód swego zaufania przed kilkoma dniami mianował komandorem orderu św. Mauryсego i Łazarza — i minister spraw wewnętrznych towarzyszyć będą królowi, tudzież że z pewnością spodziewać się należy amnestyi dla żołnierzy marynarki skazanych za udział w powstaniu genueńskiem. *(P. Z.)*

Niemce.

(Komisya werbownicza dla Brezylii odpłynęła do Rio Janeiro.)

Hamburg, 1. września. W przeszły czwartek odpłynął szwedzki okręt „Hilding" z kapitanem Malm z naszego portu, odwożąc jeszcze kilku oficerów i rozmaite przyrządy artyleryi do Rio Janeiro. Tym okrętem odpłynęła także do Rio Janeiro komisya werbownicza dla Brezylii, która tu dotychczas ciągle była czynną, można przeto jéj werbunki uważać już za skończone. Szefem tutejszego biura werbowniczego był kapitan Lepel, który dawniéj był w służbie pruskiéj. „Hilding" był trzynasty okręt, który tu uzbrojono na rachunek brezylijski. W ogóle werbowano tu dla armii brezylijskiéj 2300 żołnierzy, między tymi 700 artylerzystów, 200 do 300 pionierów i 60 oficerów. Większa część zwerbowanych żołnierzy służyła dawniéj w wojsku szlezwig-holsztyńskiem. Działa, które ztąd wysłano do Brezylii, były tylko lekkiego kalibru i lano je w Lüttich. *(P. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Karlsruhe, 1. września. Ogłoszono tu liczne polityczne ułaskawienia. *(P. Z.)*

(Kurs giełdy frankfurtskiéj z 3. września).

Metal. austr. 5% — $78^1/_2$; $4^1/_2$% $68^3/_4$. Akcye bank. 1208. Sardyńskie — Hyszpańskie 3% $35^1/_8$. Wiedeńskie $98^1/_4$.

Prusy.

(Posiedzenia prowincyonalnego zgromadzenia stanów Brandenburga.)

Berlin, 2. września. Na wczorajszém posiedzeniu prowincyonalnego zgromadzenia stanów Brandenburga i niższej Łuzacyi zostało uchwalone utworzenie pięciu wydziałów stósownie do ustawy z 1go lipca 1832, z których jeden przeznaczony jest do załatwiania petycyi, a reszta do rozważenia statutów prowincyonalnych kas pomocniczych, memoryału względem utworzenia okręgów wyborczych, spraw miejskiego towarzystwa ogniowego i memoryału względem zmienienia ustawy gminnej, obwodowej, okręgowej i prowincyonalnej z 11. marca 1850. Zdaje się że plenarne posiedzenie zgromadzenia prowincyonalnego nastąpi dopiéro z końcem tego tygodnia, a tymczasem będą obradować wydziały tylko. *(Austr.)*

— 2. września. Stany prowincyonalne będą miały dziś drugie posiedzenie. Wczoraj po południu dawał dla nich nadprezydent Flottwell ucztę, na któréj byli obecni wszyscy ministrowie. Pomiędzy projektami rządowemi, które wczoraj dla ocenienia odczytano stanom, jest bezwątpienia najważniejszym projekt do nowej ustawy gminnej, obwodowej, okręgowej i prowincyonalnej. W projekcie tym powiedziano wyraźnie, że rząd ze względu na podniesione przeciw temu liczne i ważne głosy, jako też przy zaprowadzaniu doświadczeniem stwierdzone trudności i niestósowności ma zamiar zmienić te ustawy z uwzględnieniem prowincyonalnych właściwości i różnic kraju. Zgromadzenie prowincyonalne zostało wezwane, po ścisłém rozważeniu przytoczonych w tym memoryale kwestyi, przedłożyć rządowi zdanie swoje dla dalszego wypracowania projektu, który ma być przedłożony izbom. *(Lld.)*

(Blizkie zebranie się reprezentacyi prowincyonalnej.)

Poznań. 1. września. Według obwieszczenia nad-prezydenta naszej prowincyi p. Puttkammer zbierze się tu interymalna reprezentacya prowincyonalna dnia 7go b. m. po solennem nabożeństwie o 11stej godzinie przed południem w sali posiedzeń sejmu prowincyonalnego w królewskim gmachu rządowym. *(P. Z.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 4. wrześnnia.)

Dobrowolna pożyczka 5% — 105¾. 4½% z r. 1850 — 103¾ l. Obligacye długu państwa 89. Akcye bank. 99. l. Frydrychsdory 13 1/12. Inne złoto za 5 tal. 8 7/8. Austr. banknoty 84⅛.

Królestwo Polskie.

(Przybycie J. C. M. Wielkiej księżny Maryi Mikołajewny.)

Warszawa, 2. września. Wczoraj o godz. wpół do czwartej przybyła do tutejszego miasta J. C. W. wielka księżna Marya Mikołajewna, małżonka J. C. W. księcia Maksymiliana Leuchtenbergskiego, z dziećmi; w orszaku J. C. W. w. księżny znajdują się: JW. hrabina Tołstoj, dama dworu, JW. hrabina Barykowa, JW. br. Wielhorski, koniuszy dworu i doktor Hagenboten. *(Gaz. W.)*

Turcya.

(Poczta z Wschodu.)

Z Konstantynopola piszą pod dniem 23. sierpnia: Na dniu 25. b. m. odpłynie flota turecka pod dowództwem Suleimana-Baszy do Archipelagu; także Muschar-Basza, znany renegat, dawniej angielski kapitan, imieniem Slady, ma odbyć tę żeglugę. Wyspę Kandię przeznaczono na główny punkt koncentracyi, gdzie także mają rekwirować amunicyę dla floty. — Metelino zgorzało całkiem; w Skutari spłonęło przeszło tysiąc domów.

Ze Smyrny donoszą pod dniem 23 sierpnia: We środę o 8mej godzinie wieczór dopuścił się osławiony złoczyńca Bibascher z pięcioma wspólnikami napadu zbójeckiego na pomieszkanie konzula duńskiego. Rabusie kazali sobie dać jeść trzymając strzelby wymierzone do obecnych domowników. Służący który w tej chwili wrócił do domu, wystrzelił na alarm ze strzelby; na ten odgłos wpadła patrol do pomieszkania, a rabusie schwyciwszy co było można, umknęli czemprędzej.

Listy z Adryanopola pod najświeższą datą donoszą o okropnym pożarze, który tam około 1200 domów obrócił w perzynę. *(L. k. a.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe w obwodzie Sanockim.)

Sanok, 1. września. W ostatnich dwóch tygodniach zeszłego miesiąca sprzedawano na targach w Dobromilu, Lisku, Rymanowie i Dynowie w przecięciu korzec pszenicy po 18r.30k.—17r.—18r.—0; żyta 12r.30k. — 12r.30k.—13r.30k.—14r.; jęczmienia 9r.30k. 10r.—12r.—11r.10k.; owsa 7r.30k.—8r.—7r.30k.—0; hreczki tylko w Dobromilu 15r.; ziemniaków 4r.—10r.—0—5r.22k. Cetnar siana po 2r.—2r.5k.—1r.52k.—2r.30k. Za sąg drzewa twardego płacono 13r.—10r.—18r.—12r.30k., miękkiego 10r.30k.—6r.15k.—15r.—7r. 30k. Funt mięsa wołowego kosztował 9k.—0—9k.—10k. i garniec okowity 6r.15k.—0—4r.15k.—3r. w. w. Kukurudzy, nasienia konicza i wełny nie było w handlu.

(Ołomuniecki targ na woły.)

Ołomuniec, 3. września. Spęd dzisiejszy na targu tutejszym liczył tylko 206 wołów karmnych, łącznie już z przypędzonemi z postronnych okolic. Bydło przypędzano w nielicznych partyach i rozmaitego gatunku. — Kupujących było dosyć na targu, zaczém sprzedaż szła sporo, a targ skończył się już o 10tej godzinie zrana. Dla nielicznego spędu trzymały się też ceny wołów dość wysoko, na czém przedewszystkiem stracić muszą konsumenci.

Według nadeszłych doniesień sprzedali woły swoje na spędzie: Kriss z Żurawna 224 wołów, Ozyasz Grossmann 129, Ludner Fiszel 106, obydwa z Żurawna, Szollem Spiller z Stryja 100, Leib Allerhand 140 i Aron Allerhand 50 sztuk, obydwa z Żurawna, Mondrzyk z Białej 164, Lemmel Thamann z Brzyska 150, Berl Immerglück z Krakowa 180, Chiwa Westreich z Brzyska 55, Judka Rossekutscher także z Brzyska 48; razem 1346 sztuk. Sprzedaż ta odbyć się miała na stacyach począwszy od galicyjskiej granicy aż ku Weisskirch, przyczém ceny wyszły bardzo wysoko, zwłaszcza, że spekulanci upędzają się już teraz za skupnem tych wołów, które tu do Ołomuńca nadejść mają dopiero za dni 14. Ludzie przezorni i znający się na tem zapewniają, że przy takich zabiegach i przekupstwie dojdzie cena w Wiedniu do 16 kr., a w Ołomuńcu do 12kr. od jednego funta mięsa wołowego. Zresztą liczniejszych spędów nie spodziewają się tak prędko.

Do Wiédnia przypędzono tego tygodnia jak donoszą 2262 sztuk wołów, gdzie płacono do 58 złr. w. w. za cetnar.

Na przyszły tydzień spodziewają się z Galicyi 1400 sztuk karmnych wołów, które wszelakoż w tej już może chwili zakupili spekulańci. *(N. Z.)*

Kurs lwowski.

Dnia 9. września.		gotówką zł.	gotówką kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. k.	5	26	5	31
Dukat cesarski	„ „	5	31	5	36
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	32	9	35
Rubel śr. rosyjski	„ „	1	51	1	52
Talar pruski	„ „	1	44	1	46
Polski kurant i pięciozłotówk.	„ „	1	22	1	23
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	„ „	85	33	86	—

(Kurs wekslowy wiédeński z 6. września.)

Amsterdam 167¼ p. 2. m. Augsburg 120⅝ l. uso. Frankfurt 120 l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 178 l. 2. m. Liwurna — p. 2. m. Londyn 11.47 l. 2. m. Medyolan 120¼ p. Marsylia 142 p. Paryż 142 l. Lyon —. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. —.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 6. września.

Hr. Dzieduszycki Zygmunt, z Złoczowa. — Hr. Golejowski Tadeusz, z Sapokowa. — Hr. Karnicki Feliks, z Rogużna. — Br. Horoch Calixt, z Wrzawów. — Br. Hagen Gustaw, z Wielkich-ócz. — PP. Karasowski Karol, z Tewczyc. — Mielicki Jan, z Żółtaniec.— Iłowicki Wenanty, z Zaleszczyk.

Dnia 7. września.

Ks. Sanguszko Roman i Władysław, z Tarnowa. — Ks. Radziwiłł Wilhelm, z Rosyi. — PP. Micewski Edward, z Tuczemp. — Horoch Seweryn, z Moraniec. — Wojczyński Alfred, z Tuligłów.

Dnia 8. września.

PP. Madejski Maryan, z Uniowa. — Chyliński Maryan, z Rakowy. — Janko Henryk, z Hoszan.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 6. września.

Hr. Gołuchowski Artur, do Niesłuchowa. — PP. Liszczyński Wojciech, do Tarnopola. — PP. Prawecki Michał, do Skolego. — Gottleb Antoni, do Liwcza. — Komarnicki Bolesław, do Jajkowiec.

Dnia 7. września.

Hr. Karnicki Feliks, do Stanisławowa. — Hr. Dzieduszycki Maurycy, do Podhajczyk. — Br. Horoch Jakób, do Rzeszowa. — Br. Bertrand Jan, do Tarnopola.— PP. Stadnicki Leon, do Nadow.— Karasowski Karol, do Rozdołu. — Bobecki Kajetan, do Byszowa. — Hulinek Teodor, do Chłopiatyna.

Dnia 8. września.

Ks. Sanguszko Roman i Władysław, do Brodów. — Hr. Kuczkowski Kazimierz, do Brodów. — PP. Wojczyński Aleksander, do Żółkwi. — Poten Henryk, do Zachody.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 4. i 5. września.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.			Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″	‴	⁗				
6 god. zr.	28	2	1	+ 5°	+ 16,5°	zachodni	pogod.
2 god. pp.	28	1	10	+ 16,5°	+ 5°	„	„ ⊙
10 g. w.	28	1	1	+ 11°		—	„
6 god. zr.	28	0	8	+ 8°	+ 19°	połud.-zachodni	pogod.
2 god. zr.	28	2	0	+ 19°	+ 18°	połud.-zachodni	„ ⊙
10 g. w.	28	1	7	+ 12°		—	„

T E A T R.

Dziś: opera niem.: „**Belisar.**“

Jutro: komed. polska: „**Czy to we śnie czy na jawie?**“ czyli „**Ostatnia rola aktorki.**“ Na dochód JP. *Ignacego Gołębiowskiego.*

W piątek: dram. polski „**Stella.**“ JPani Aszpergerowa po raz pierwszy wystąpi po urlopie swoim.

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** Z c. k. galic. drukarni rządowej.